

การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 1

นางสาวสมศรี วีรานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-917-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USAGE OF ADMINISTRATIVE SKILLS OF ELEMENTARY
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ONE

Miss Somsri Reeranonth

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
1996

ISBN 974-633-917-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 1

โดย นางสาวสมศรี รีรานนท์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คูปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Handwritten signature]

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสูรธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature]

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

[Handwritten signature]

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คูปรัตน์)

[Handwritten signature]

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมศรี ธีรานนท์ : การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 (A STUDY OF
USAGE OF ADMINISTRATIVE SKILLS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY
EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ONE) อ.ที่ปรึกษา :
ผศ.ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์, 167 หน้า. ISBN 974-633-917-6

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 52 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 170 คน และ
ครูอาจารย์ จำนวน 312 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 52 โรงเรียน แบบสอบถามที่ใช้แบ่งออกเป็น
3 ประเด็น ตามทักษะการบริหาร ได้แก่ 1) ทักษะด้านคตินิยม 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 3) ทักษะ
ด้านเทคนิค

ผลการวิจัยพบว่า การใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีดังนี้

- 1) ทักษะด้านคตินิยม ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การวางแผน และการพิจารณาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภายใน
- 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ การจูงใจ การมอบหมายงาน การทำงานเป็นทีม การจัดระบบการติดต่อสื่อสาร
- 3) ทักษะด้านเทคนิค ได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้ การสั่งการ และการจัดข้อมูลสารสนเทศ

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต *Thale Sr*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Dr. M.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C741637 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: USAGE/ ADMINISTRATIVE SKILLS/ ADMINISTRATORS/ PRIMARY SCHOOL
SOMSRI REERANONTH : A STUDY OF USAGE OF ADMINISTRATIVE SKILLS OF
ELEMENTARY SCHOOL ADMISNISTRATORS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL
REGION ONE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D.
167 pp. ISBN 974-633-917-6

The purpose of this study was to explore the usage of administrative skills of elementary school administrators under the jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission, educational region one. The study sample consisted of 52 school administrators, 170 assistant school administrators and 312 teachers who were answered the questionnaire from all the 52 elementary schools. The questionnaire form used in this study was divided according to the 3 administrative skills, namely: 1) conceptual skill, 2) human skill, and 3) teachnical skill.

The results of the study indicated that the usage of administrative skills of elementary school administrators were the following : conceptual skill: development of policy, planning, and reconsidering effect of change process; human skill: giving motivation, assignment of work, working as teamwork, and organizing communication system; technical skill : implementation of curriculum, using command language, and organizing information technology.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*ธนากร น.*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ธนากร น.*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คูปรัดน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำตรวจสอบแก้ไขอย่างละเอียด ทุกขั้นตอนจนสำเร็จเรียบร้อย และสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวณชม ชินะตั้งกูร นายสันตศิรี บัวเกษ และนายกมล ปิยภัณฑ์ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ยิ่งในการปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนบางส่วนมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิต วิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาอนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจในการ ทาวิจัยครั้งนี้ ให้ได้รับผลสำเร็จด้วยดี

สมศรี วีรานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	10
นโยบายการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	10
โครงสร้างการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	13
ภารกิจของโรงเรียนประถมศึกษา.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารงาน.....	25
ความหมายของทักษะการบริหารงาน.....	25
ความสำคัญของทักษะการบริหารงาน.....	27
ทักษะที่จำเป็นในการบริหารงาน.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34

บทที่	หน้า
3	37
3.1	37
3.2	41
3.3	42
3.4	43
3.5	44
3.6	45
4	46
5	117
5.1	119
5.2	124
5.3	131
5.4	133
5.5	138
5.5.1	138
5.5.2	145
5.6	167

สารบัญตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูอาจารย์ จำแนกตามรายจังหวัดและโรงเรียน.....	38
2	แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	44
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบัน และ วุฒิการศึกษา.....	47
4	แสดงจำนวนและร้อยละของการกำหนดนโยบายการบริหารงาน.....	50
5	แสดงจำนวนและร้อยละของการวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียน...	52
6	แสดงจำนวนและร้อยละของการบริหารงบประมาณ.....	54
7	แสดงจำนวนและร้อยละของการประสานงานระหว่างฝ่าย/งาน ภายในโรงเรียน.....	56
8	แสดงจำนวนและร้อยละของการพิจารณาผลกระทบ.....	58
9	แสดงจำนวนและร้อยละของการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน.....	60
10	แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอก.....	62
11	แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติหน้าที่.....	64
12	แสดงจำนวนและร้อยละของการประสานและให้ความร่วมมือกับ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด.....	66
13	แสดงจำนวนและร้อยละของการติดต่อและรับความช่วยเหลือจาก สำนักงานสาธารณสุข.....	68
14	แสดงจำนวนและร้อยละของการติดต่อและรับความช่วยเหลือจาก สถานีตำรวจ.....	69
15	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดระบบการบริการแก่ชุมชน.....	70

16	แสดงจำนวนและร้อยละของการประสานงานและให้ความร่วมมือ กับกลุ่มโรงเรียน.....	72
17	แสดงจำนวนและร้อยละของการพิจารณาปัญหาการบริหารงาน.....	74
18	แสดงจำนวนและร้อยละของการให้แรงจูงใจ.....	76
19	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดให้มีการฝึกอบรมและสภาพเสริม.....	78
20	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดบริการด้านสวัสดิการ.....	80
21	แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง.....	82
22	แสดงจำนวนและร้อยละของการปรับตนเอง.....	84
23	แสดงจำนวนและร้อยละของการมอบหมายงาน.....	86
24	แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติงานร่วมกัน.....	88
25	แสดงจำนวนและร้อยละของการปรับปรุงการทำงานของคณะกรรมการ.....	90
26	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดระบบการติดต่อสื่อสาร.....	92
27	แสดงจำนวนและร้อยละของความสามารถในการพูด.....	94
28	แสดงจำนวนและร้อยละของการนำหลักสูตรไปใช้.....	96
29	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดครูอาจารย์.....	98
30	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดวัสดุอุปกรณ์มาใช้.....	99
31	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดระบบการเก็บรักษาสื่อ.....	101
32	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดทำสถิติและแผนภูมิทางการศึกษา.....	103
33	แสดงจำนวนและร้อยละของการให้ครูมีส่วนร่วม.....	105
34	แสดงจำนวนและร้อยละของการดำเนินงานสารสนเทศ.....	107
35	แสดงจำนวนและร้อยละของการบริหารงานการเงิน.....	109
36	แสดงจำนวนและร้อยละของการทำหน้าที่ประธาน.....	111
37	แสดงจำนวนและร้อยละของความสามารถในการใช้ภาษา.....	113
38	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ.....	115